

Nemes küzdelem a lehetőségekkel

Divat- és gyártmánytervezés a szőrmegyárban

Éppen a napokban játszódtott le Budapesten a Pannónia szőrmegyár szegedi gyáregységének egyik érdekesebb eseménye: a TANNIN-PEX Külkereskedelmi Vállalatnál bemutatták a jövő évi exportkészítmények egy részét. Ez amolyan erópróba volt az októberi belkereskedelmi és a decemberi külkereskedelmi bemutatóra.

A próba sikerült. A felvonultatott 19 kabát tetszést aratott.

A vásárlók elégedettek

Nem az első, s remélhetőleg nem is az utolsó sikere ez a szegedieknek. Rimár Gábor modelltervező, aki éppen a közelmúltban lett a gyáregység műszaki fejlesztési osztályának vezetője, már 1962-ben elnyerte egyik alkotásával az év legszebb terméke díját. Az idén pedig megismételte az eredményt, sőt mohazöld színű irhakabátja még a Könnyűipari Minisztérium ezüstserlegét is elhozta tervezőjének.

Pedig nem könnyű az ilyen sikert elérni. Igaz, a TANNINPEX igyekszik megadni a segítséget ahhoz, hogy innen Szegedről is ki lehessen tekinteni a nagyvilágba, főképpen persze a világpiacra, mégis leginkább a már kialakult saját módszerek állandó tökéletesítése, revíziója visz közelebb a célhoz.

Hogy mi a cél? Versenyképes, gazdaságosan előállítható, kitűnő minőségű és divatos bundák, kabátok gyártása. A versenytársak kiválóak: a bolgárok, románok, spanyolok, franciák és nyugatnémetek egyre szebb cikkekkel lépnek a porondra. A kis sorozatban, akár egyedi kívánságra is készülő szegedi áruk azonban tartják a „frontot”, s az angol, svéd,

svájci, dán, nyugatnémet, holland és francia vásárlók elégedettek velük.

Száz modell jövőre

Mi a legfontosabb tervezéskor? Nehéz eldönteni.

— Talán elsősorban a divatvonal — mondja Rimár Gábor —, de azzal a megkötéssel, hogy össze kell egyeztetni a bőrök nagyságával, az anyag természetével. Meg kell találni azt a lehetőséget, hogy konfekcionálható legyen, alkalmas a nagyüzemi gyártásra. Hogy megfeleljen az anyagtakarékossági, önköltségi, termelékenység feltételeknek.

— Idén mintegy 50—60 modellt készítettünk a jövő évi exportra, s ugyanannyit belsőföldre. Természetesen lesznek közöttük hasonlóak, meg egyezők is. Újdonság főleg a juhvelúr bőrök színében van. Jön azonban a derékban karcsúsított divatvonal, s ez majd megnehezíti a munkánkat. Egyébként már hozzá is láttunk a belkereskedelmi kollekció elkészítéséhez, s vele párhuzamosan az exportbemutató teljes anyagának összeállításához. Ezeket dolgozik most az egész modellműhely.

A szakma utánpótlása

A modellműhely hat embert foglalkoztat. Valamikor egyedül Rimár Gábor tervezett, ma már van segítsége is Szand Livia személyében, aki az üzem ösztöndíjasaként végzett az Iparművészeti Főiskolán, és két éve dolgozik Szegeden.

— A diplomamunkám is műbőr- és bőrkabátok készítése volt — meséli —, de be kell vallani, a főiskola csak az alapokat adta meg ehhez a szakmához. Egy év is belejött, mire úgy ahogy bejöttem. Hiába tudok szabni, varrni, az anyagok tulajdonságaival előbb meg kell alaposan ismerkedni.

Tavaly már tíz modellt

tervezett önállóan, az idén még többet. Most éppen egy juhvelúr kabát szabásmintáját készíti. Főnöke és mestere szerint igen szorgalmas, tehetséges.

A mintaszériázó és a szabásminta készítő szakembereken kívül egy hónap óta még ketten dolgoznak a modellműhelyben. A szériázás és a tervezés utánpótlásai ök. Itt dolgoztak azelőtt is a gyárban, szakmunkások. Most estj technikumba járnak, s számukra külön házi továbbképzőt is rendeznek.

A modellkészítés, a gyártmánytervezés kulcsa minden ruházati üzemnek. Sokszor már a rajzon, később a mintadarab, vagy a próbaszéria készítése közben eldől, hogy amit a tervező kigondolt, megvalósítható-e? Nemes küzdelem ez az anyaggal, a lehetőségekkel. De a gyár kollektívája rendszeresen kerül ki belőle, ezt bizonyítják sikereik.

Fehér Kálmán

A népgazdaság valódi érdeke

Az igazgatói alap felhasználására, különösen az egyéni jutalmazásra szánt hányadának szétosztására a vállalati közvélemény mindig érzékeny. Különleges esetek híre még az érintett vállalatnál is elterjed, bejárja néha az egész iparágat.

Igy volt ez nemrégiben is, amikor az egyik vállalat igazgatója egész tervidőszakon át nem nyúlt az alaphoz, meggyőződéssel állítván: vigyáz a népgazdaság érdekeire, nem bánik könnyen az ország vagyonával. Azóta is emlegetik, hogy a vállalatnál felhasználatlanul maradt az alap.

Mindenki számára világos ugyanis, aki csak valamenynyit is megértett az immár másfél évtizede rendszeresített igazgatói alap valódi céljából, hogy az ilyen álláspont minden, csak nem a népgazdasági érdek képviselője. Az alapot azért bocsátják az igazgató rendelkezésére, hogy — kulturális és szociális célokra túl — a vállalat előtt álló gazdasági feladatok megvalósítását segítse, elsősorban céljuttatások alkalmazásával. Ez az oka annak, hogy az idén már teljesítményeik, alapjöv-

velmezőségük alakulásától függetlenül megkapják az egyes gyárak, vállalatok az e célra szánt teljes pénzösszeget. Az összeg tulajdonképpen csak a létszám változása szerint ingadozik. (A gyakorlatban az egyes vállalatok igazgatói alapját úgy határozzák meg, hogy a dolgozók számát beszorozzák az úgynevezett fejkvótával: átlagosan 150 forinttal. Ezer fő esetén a vállalat igazgatói alapja például 150 ezer forint.)

Távolról sem könnyelműség húzódik meg a feltétel ilyen meghatározása mögött. Arról van szó ugyanis, hogy az igazgató számára — függetlenül a vállalati eredménytől — bizonyos ösztönzési, kulturális és szociális kiadásokra mindenképpen lehetőséget kell biztosítani.

Különösen érvényes ez az alap kulturális és szociális kiadásokra szolgáló hányadára, a meglevő intézmények fenntartása érdekében. Nem más azonban a helyzet a jutalmazást, ösztönzést szolgáló hányaddal sem. Sőt, éppen azoknál a vállalatoknál kell az ösztönzésre lehetőséget nyújtani a problémák megoldása érdekében, amelyek-

nek nincs teljesen rendben a szénájuk. Az igazgatói alap ilyen jellegű célfeladatok elvégzését serkentheti, ha a rendelkezés szellemének megfelelően gazdálkodnak vele.

Ha az említett vállalatnál arra vigyáznak, hogy a fontos pénzforrást ne fecséreljék el sűrűn tartott rendezvényekre és reprezentációra, lelkesen üdvözölni lehet a törekvést. De az igazgatói alapot megtakarítás címen felhasználatlanul hagyni egyet jelent azzal, hogy lemondunk a vállalati tevékenység hatékonyabbá tételéről. Ez pedig már valóban sértene a népgazdaság érdekeit.

Az elmondottakon túl indokoltá tesz az e témával való foglalkozást az iparirányítás közelmúltban végrehajtott átszervezése, az összevont nagyvállalatok létrejötte is. Az igazgatói alappal most már az összevont vállalat vezérigazgatója rendelkezik. Az új helyzetben az is probléma, hogy szükséges-e felosztani, s ha igen, milyen arányban a gyáregységek között a központi igazgatói alapot. Nem vitás, központi keretre szükség van, hogy azzal a vezérigazgató a nagyvállalat előtt álló feladatok elvégzését ösztönözze. Az egész alapot tehát semmiképpen sem lenne célszerű felosztani. Az sem vitás azonban, a gyáregységvezetőknek is szükségük van megfelelő pénzügyi hatáskörre, hogy ezzel főbb célkitűzéseik megvalósítását serkenthessék.

Ahhoz, hogy e hatáskör szélességét meghatározhassák, esetenként figyelembe kell venni az egész vállalat irányítási módszerét. Ahol erősebb a központi irányítás, ott a központilag kezelt hányad nyilván meghaladja majd a gyáregységek között felosztottat. Ahol a vállalati egységek, tevékenységük jelleménél vagy éppen vezetőik rátermettségénél fogva nagyobb önállóságot élveznek, a fordított arány is indokolt. Erdemes tekintetbe venni ezen túl az egyes gyáregységekre váró sajátos feladatokat, és azok bonyolultsági fokát is. Nem kétséges, a nagyvállalatoknál kezdetben erős központosítással, határozott központi irányítással kellett indulni. De az sem vitás: ahogy az új szervezet munkája, működése megszilárdult, amikor már végbement az új keretek között a termelőerők tényleges koncentrációja, létrejött az egyszerű munkamegosztás, a vezetés is a decentralizáció, a helyi önállóság növekedése felé fejlődhet. Ennek következtében az igazgatói alap gyáregységenkénti felosztásának aránya is a fejlődéssel változhat.

Sommázza az elmondottakat: a népgazdaság valódi érdeke az, hogy az igazgatói alapot valamennyi vállalatnál a rendeltetésének megfelelően használják fel, s ez feltételezi az iparászervezéssel keletkezett új követelmények figyelembe vételét is.

M. M.

Két új törpe vízmű Vas megyében

A Vas megyei községek fejlesztési terveiben központi helyet foglal el a jó ivóvizellátás. Először a járási székhelyek és a nagyobb falvak vállalkoznak törpe vízművek építésére. Csepregen és Körmenen most kezdte meg működését új törpe vízmű. Mindkét helyen a lakosság nagyjértékű társadalmi munkával járult hozzá a vízmű építéséhez.

Óramű pontossággal...

A kübekházi határban már ezerszáz hold mélysánztás feketélik. A kapások betakarítása után a szántott terület megduplázódik, hogy a télen a fagy is zavartalanul végezhesse a talajművelést.

A mező próbára teszi az embert: óramű pontossággal megszervezi-e a betakarítást szászféle teendőjét? Ez a felölősségerzet hívta egyik reggel is a határba a Sarló és Kalapács Tsz brigádost, Vismeg Ferencet. Első útja a majorba vezetett. Tizenkét ember, 6 traktor és 2 silókombáj indult az 50 holdnyi hibridkukorica silózáására. Innen a napraforgóhoz kerékpározott, hogy a 150 hold termése mikor szőlítja munkára gondozóit. Majd a hercespöl kombáj működését ellenőrizte, s megszervezte a szalmahordást a tagokhoz. Végül a cukorrépa- és hagymaszedő csapatok előrehaladását nézte meg.

— Az őszi nem tűri sem a halogatást, sem a kapkodást. Mindent a maga idejében gyorsan, szervezeten kell elvégezni, mert a mi „műhelyünk” hamar beázik — mondja Vismeg elvtárs. Zömök, kerek arcú ember, akit a másfél éves brigádvezetés megtanított arra, hogy minden emberrel a „maga nyelvén” kell beszélni. Számára 300 ember irányítása nem valamiféle hatalom, csak felelős megbízatás.

Pontos összhangban

Mint ahogy a karmester dirigálja a zenekart és beintja az egyes hangszerek belépését, oly pontosan kell összehangolni a tsz vezetőségének is az őszi betakarítási teendők sokaságát. Szántás, vetés, begyűjtés, szállítás, silózás — mind megfelelő ütemben, a gazdaság erejének és a munkálat optimális feltételeinek figyelembevételével kell, hogy történjék.

Lényegében szeptemberben és októberben betakarítja a Sarló és Kalapács Tsz tag-sága az 580 hold kapásnövény termését és elveti a 751 hold búzát. Hogyan szervezik meg?

— A legfontosabb a szedés és szállítás egyensúlyának biztosítása. Most például csak két csapat, összesen 36—40 ember szedi a cukorrépat, hogy gyorsan szállíthassuk is. Nagy meleg van és hamar megfogyad. A hagymát már 75—85 tag szedi, annak ugyanis 5—7 nia — magyarazza a brigádvezető. A tsz-ben a szállítástal nincs baj, tíz vontató-tractor és két gépkocsi meggyőzi. Nagy előny a függetlenített rakodóbrigád, ifjú

Horváth József hat markos embere páratlan munkabírással dolgozik. Van is jó keresetük.

A szervezés kulcsemberei

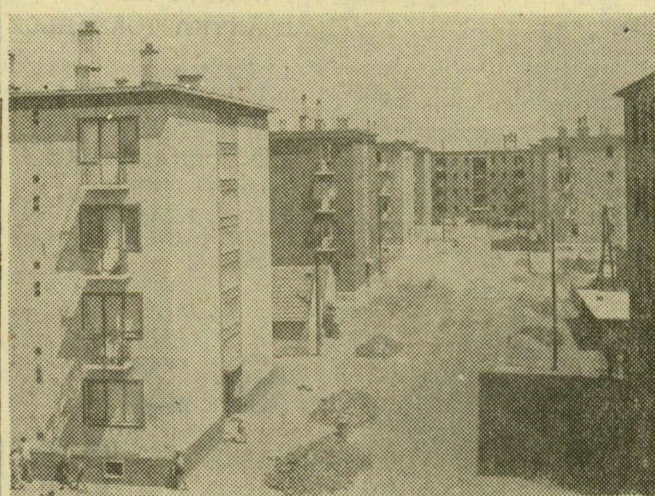
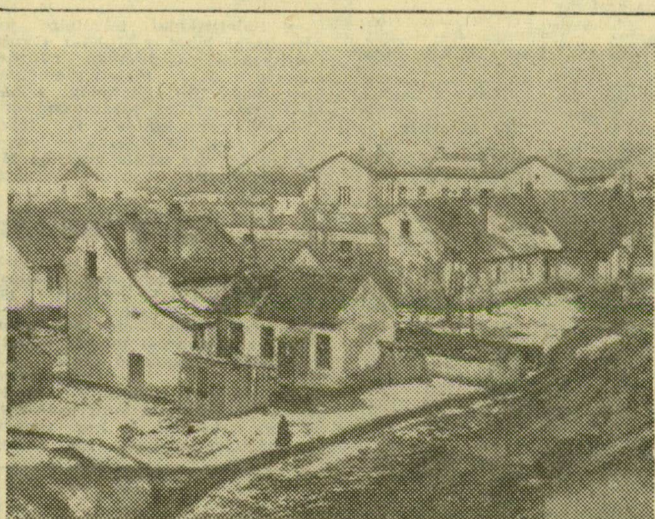
A szeptemberi teendők: a cukorrépaszedés zöme, a napraforgó- és hagymaszedés, valamint a kukoricatörés megkezdése. Októberben legfontosabb a vetés, s a kukoricatörés befejezése. Szűcs József, a tsz elnökhelyettese elmondotta, hogy az őszi vetést jórészt előkészítették, a tarlóföldbe kerülő rész, 350 hold felszántva.

Nem is az őszi teendők megtervezése a legnehezebb, sokkal inkább a végrehajtás. Az, hogy a csapatok idejében a kijelölt dűlőben legyenek és jól dolgozzanak. A szervezés és végrehajtás kulcsemberei a brigádveze-

tők és a csapatvezetők. A növénytermesztési agronómus és Vismeg Ferenc brigádvezető összehangoltan, teljes egyetértésben dolgozik a traktorosbrigád vezetőjével, Oltványi Pállal. A szántás és vetés, a szedés és szállítás másképp elképzelhetetlen. A tagság szőlítésában, közvetlen irányításában pedig nélkülözhetetlen a hat csapatvezető odaadó hozzájárulása. Bálint Géza, Egri József, Vincze József, Török Andrásné, Forrai János és Szűcs Antal felelősséggel, rátermettséggel végzik megbízatásukat.

A gépezet tehát jól szerkesztett és „olajozott”, csupán megfelelő időben kell kiadni az utasítást, az őszi munkákat irányító vezérkarnak.

B. Ő.

LIBAKERT A Libakert nem kert — városrész Debrecenben. A szűk, girbe-gurba, sötét utcákat most eltüntették, s modern városrészt építettek a helyére. Az utcák kiegyenesedtek, a régi, rogyant házak helyén újak állnak, három-négyemeletesek. A régít aligha sajnálja valaki, vagy ha mégis, akkor a tovatűnt ifjúság ébreszt benne szomorú gondolatokat

A közélet hírei

BELKERESKEDELMI DELEGÁCIÓ UTAZOTT A SZOVJETUNIÓBA

A Szovjetunió Minisztertanácsa állami kereskedelmi bizottságának elnöke meghívására pénteken Tausz János miniszter vezetésével belkereskedelmi delegáció

utazott a Szovjetunióba, a két ország kereskedelem-szervezési tapasztalatainak kicserélésére, illetve belkereskedelmi árucseretárgyalások folytatása céljából.

MAGYAR DELEGÁCIÓ UTAZOTT ATHÉNBA

Dr. Rosta Endre, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének ügyvezető elnöke, Vályi Gábor, az intézet osztályvezetője és Argelán Sándor, a Külügyminisztérium munkatársa pénteken Athénba utazott. A delegá-

ció megbeszéléseket folytat a kulturális együttműködés kérdéseiről és aláírja a második munkatervet, amely a két ország kulturális kapcsolatainak 1964—65. évre szóló programját határozza meg.

MAGYAR KATONAI KÜLDÖTTSG LÁTOGATÁS AI AZ NDK-BAN

A Német Demokratikus Köztársaság Nemzetvédelmi Minisztériumának meghívására Borbándi János vezérőrnagy, a néphadsereg politikai főcsoport főnöke vezetésével a Magyar Néphadsereg tisztjeinek egy csoportja az NDK-ban tartó-

zkodik. A magyar vendégek tájékoznak az NDK nemzeti néphadseregében folyó politikai nevelésről és kiképzésről. Ezenkívül meglátogatnak üzemeket, mezőgazdasági termelőszövetkezeteket, kulturális létesítményeket és történelmi műemlékeket. (MTI)

Sajtótájékoztató a mezőgazdasági kiállítás szovjet bemutatóiról

Az Országos Mezőgazdasági Kiállításon részt vevő szovjet küldöttség pénteken délelőtti sajtótájékoztatót rendezett. Zója Beljajeva, a szovjet kiállítás igazgatója tartott tájékoztatót.

A szovjet termékek megtalálhatók mind a négy nemzetközi bemutatóon, azaz a KGST-országok közös gép-, műszer- és takarmányozási

kiállításán, valamint a nemzetközi mezőgazdasági könyvkiállításán.

A szovjet mezőgazdasági gépipart például mintegy ötvenféle gyártmány képviseli. Többsége egészen új típus. Több mint ötszáz szovjet műszer és laboratórium berendezési tárgya is látható, amelyek közül 15 nyert díjat a kiállítás.